

Att.:

Sara Andersen

Netplanlægning – Sektorkobling

Energinet Systemansvar A/S

Snd@energinet.dk

Hørings svar fra Business Region North Denmark til Energinets udviklingsplan 2024 – LUP2024

Vi har i de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland med stor interesse gennemlæst LUP2024-materialet. Gennemgangen af materialet har motiveret det aktuelle høringssvar. Heri ønsker vi at fremhæve en række positive konklusioner og intentioner og samtidig gøre opmærksom på vigtige perspektiver, som Energinet bør tage med i den videre udvikling af den langsigtede udviklingsplan.

En veludbygget energiinfrastruktur, der er på forkant med fremtidens behov, er afgørende for indfrielsen af de klimapolitiske målsætninger, men også for erhvervsudviklingen og for skabelsen af vækst og flere grønne jobs i alle dele af landet. Vi har som samfund brug for en udvikling af energiinfrastrukturen, der sikrer, at alle landsdele nyder godt af den udvikling, som den grønne omstilling skaber. Det er derfor afgørende, at udbygningen af energiinfrastrukturen tilrettelægges, så den understøtter den grønne erhvervsudvikling i hele landet. Ellers vil Danmark knække over i et grønt A- og B-hold.

Derfor er det grundlæggende meget positivt, at Energinet i udkastet til LUP2024 anerkender, at der er et stort udbygningsbehov af el-transmissionsnettet i Nordjylland. Det er en markant forbedring ift. LUP2022, hvor der bl.a. stod, at udviklingen i analyseforudsætningerne i høj grad kunne håndteres inden for det eksisterende net – en konklusion, vi på ingen måde var enige i, og som har vist sig at være overhalet af virkeligheden.

Vigtige og nødvendige konklusioner

Det fremgår af udkastet til LUP2024, at de geografiske forskelle mellem elproduktion og -forbrug

driver ubalancer i net-tilgængeligheden, som påvirker behovet for net-udbygninger med 400 kV-forbindelser. Det er en konklusion, vi gerne vil bakke op omkring i Nordjylland.

Vi vil gerne kvittere for de konkrete vurderinger af udbygningsbehovet for el-transmissionsnettet i Nordjylland, som anført i hovedrapporten side 17, og som vi anser for et absolut minimum i forhold til at forbedre kapaciteten i elnettet i Nordjylland. Vi vil ligeledes kvittere positivt for intentionen om samarbejde med kommunerne, så Energinet i udviklingen af transmissionssystemerne i højere grad kan tage højde for de lokale ønsker og behov.

Det er i nordjysk optik desuden meget positivt, at Energinet i LUP2024-udkastet lægger vægt på en proaktiv og mere potentialebaseret tilgang til udbygningen af transmissionsnettet, således at man kigger på potentialerne i større geografiske områder, frem for at benytte en nærområde-tilgang. Det vil forhåbentlig indebære, at investeringerne kan ansues i et regionalt potentialeperspektiv, så de kommer på forkant med udviklingen og kommer Nordjylland og resten af landet til gavn. Vi anser det med andre ord som rettidig omhu, at der tages hensyn til udbygningsbehovet baseret på reelle indikationer på markedsbaserede projekter. Sådanne projekter er i høj grad en realitet i Nordjylland.

Det er ligeledes positivt, hvis Energinet vil udbygge transmissionsnettet, så det kan understøtte de politiske ambitioner om etablering af energiparker på land i alle dele af landet. Hidtil har behandlingen af de 38 indmeldte nordjyske forslag til arealer til etablering af statslige energiparker været en kæmpe skuffelse, fordi de alle er blevet afvist – 21 af dem med begrundelsen; at der ikke er kapacitet nok i elnettet.

Dermed er et væsentligt område med et meget stort VE-produktionspotentiale afskåret fra at få etableret energiparker til trods for, at der i den politiske aftale om mere grøn energi fra sol og vind på land fra december 2023 står, at ”energiparkerne kan være lokale grønne kraftcentre, der bidrager til erhvervsudvikling, flere grønne arbejdspladser og være med til at skabe udviklingsperspektiver i de lokalsamfund og kommuner, hvor energiparkerne opstilles”.

Et konservativt estimat lyder, at de 21 energiparker, der blev afvist pga. manglende kapacitet, ville kunne indebære et samlet løft af den danske VE-kapacitet på land på op til 10,6 GW. Men det bidrag går det danske samfund glip af, fordi der ikke er tilstrækkelig kapacitet i elnettet. Den tilgang ser vi frem til konkret at få ændret, så der tilføres de fornødne midler til investering i opgradering og udbygning af el-transmissionsnettet i Nordjylland, enten via LUP2024 eller et tillæg til den.

En region med store grønne ambitioner og potentialer

Der er mange ambitiøse VE-projekter på tegnebrættet i de nordjyske kommuner. VE-projekter, med en betydelig samlet produktionskapacitet, der indebærer, at Nordjylland kan bidrage

substantielt til opfyldelsen af de politiske målsætninger om en firedobling af VE-produktionen på land inden 2030. Nordjylland har potentialet til at blive et grønt kraftcenter for vedvarende energi, og det underbygger fornuften i en markant udbygning af elnettet i regionen. Denne udbygning bør som allerede fremhævet være i overensstemmelse med de projekter, der er i pipeline i Nordjylland.

Nordjylland har en række PtX-projekter i pipeline. En forudsætning for, at det nordjyske PtX-potentiale kan udfoldes, er at der er adgang til rigelige mængder grøn strøm, og at der er en veludbygget bagvedliggende brintinfrastruktur. Det er i den forbindelse ikke tilfredsstillende, at der i forbindelse med etableringen af den overordnede brintinfrastruktur alene er fokus på den del af backbonen, der er møntet på at forbinde producenter med eksport til Tyskland. Og det er meget beklageligt, at den overordnede brintinfrastruktur på nuværende tidspunkt ikke påtænkes udbygget nord for lagret i Ll. Torup.

Det er nødvendigt politisk at have fokus på behovet for udbygning af en brintinfrastruktur, der understøtter, at hele værdikæden med forædling af brint til PtX-brændstoffer kan udvikles og forblive i Danmark. Dette fokus mangler i dag og tilvejebringes ikke med udkastet til LUP2024.

Øvrige opmærksomhedspunkter

Ud over de mange meget fornuftige konklusioner og intentioner, er der nogle opmærksomhedspunkter i planudkastet. Her bør særligt to elementer fremhæves:

Med den i udkastet til LUP2024 foreslåede udbygning er der en overhængende risiko for, at Thisted og Morsø bliver forbigået. Hvis man undlader at udbygge elnettet tilstrækkeligt i dette område, risikerer Danmark at gå glip af stærke bidrag til den grønne omstilling. I Thisted Kommune er der blandt andet ambitioner om, inden for en årrække, at etablere en kystnær havvindmøllepark, som ikke vil kunne realiseres uden udbygning af elnettet i kommunen.

Et andet vigtigt opmærksomhedspunkt er den nødvendige dialog med PtX-aktørerne. Der er selvsagt den udfordring med VE, at denne kun kan produceres, når solen skinner og vinden blæser. Produktionen er dermed ikke nødvendigvis i balance med elforbruget i Danmark og eventuelle eksportmarkeder. Her foreslås der i den langsigtede udviklingsplan, at PtX tænkes ind som en mulig og samfundsnyttig net-stabiliserende funktion. Herved kan energien bruges til produktion af bæredygtige brændstoffer m.v. Og på samme tid kan man sørge for, at elproduktion og -forbruget er i balance. Her ser vi det som vigtigt, at der laves en forventningsafstemning med PtX-udviklerne i forhold til bl.a. de forventelige timer uden produktion på deres anlæg – og de samfundsøkonomiske effekter deraf. Hvis PtX-løsningen skal kunne realiseres, bør den dialog tages med i det nødvendige vidensgrundlag til udbygningen af transmissionsnettet på tværs af Danmark.

Afslutningsvis skal vi på tværs af de nordjyske kommuner og Region Nordjylland bemærke, at den geografisk differentierede producentbetaling i forvejen indebærer, at det er blevet relativt dyrere at etablere VE-anlæg i produktionsområder i forhold til forbrugsområder. Derfor kan der være fornuft i at udvikle en model for geografisk differentierede forbrugstariffer, så nye, store el-forbrugere dermed får incitament til at placere sig i områder med produktionsoverskud og således bidrager til at koble VE-produktion og -forbrug tættere sammen uden for de store forbrugsområder.

Det bør imidlertid politisk sikres, at en sådan model ikke udformes på en måde, så den kontraproduktivt hæmmer væksten i områder med produktionsoverskud til fordel for de områder, hvor forbruget i forvejen er højt. Ellers vil geografisk differentierede forbrugstariffer kun bidrage til at skævvride den regionale erhvervsudvikling.

Vi ser frem til den videre behandling af LUP2024 og den fremtidige udbygning af transmissionsnettet – i Nordjylland såvel som i resten af Danmark.

Med venlig hilsen,

Per Bach Laursen
Formand - Business Region North Denmark
Borgmester i Vesthimmerlands Kommune

Birgit S. Hansen
Næstformand - Business Region North Denmark
Borgmester i Frederikshavn Kommune

Mads Duedahl
Næstformand - Business Region North Denmark
Regionsrådsformand i Region Nordjylland

Lasse Frimand Jensen
Bestyrelsesmedlem - Business Region North Denmark
Borgmester i Aalborg Kommune

Mikael Klitgaard
Bestyrelsesmedlem - Business Region North Denmark
Borgmester i Brønderslev Kommune

Søren Smalbro
Bestyrelsesmedlem - Business Region North Denmark
Borgmester i Hjørring Kommune

Mogens Jespersen
Bestyrelsesmedlem - Business Region North Denmark
Borgmester i Mariagerfjord Kommune

Mogens Christen Gade
Bestyrelsesmedlem - Business Region North Denmark
Borgmester i Jammerbugt Kommune

Tobias Birch Johansen
Bestyrelsesmedlem - Business Region North Denmark
Borgmester i Læsø Kommune

Hans Ejner Bertelsen
Bestyrelsesmedlem - Business Region North Denmark
Borgmester i Morsø Kommune

Jesper Ferløv Greth
Bestyrelsesmedlem - Business Region North Denmark
Borgmester i Rebild Kommune og

Niels Jørgen Pedersen
Bestyrelsesmedlem - Business Region North Denmark
Borgmester i Thisted Kommune

Business Region North Denmark, BRN

Boulevarden 13, 9000 Aalborg
Businessregionnorthdenmark.dk
CVR-NR. 36220406
EAN-NR: 5798 0037 51627

Om BRN

Business Region North Denmark er et erhvervspolitisk samarbejde mellem de 11 nordjyske kommuner og Region Nordjylland. Her arbejder vi i fællesskab for at styrke rammebetingelserne for vækst, udvikling og jobskabelse i hele landsdelen i tæt samarbejde med nordjyske erhvervsaktører og uddannelsesinstitutioner.